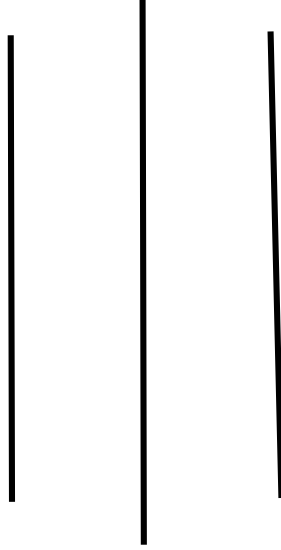

नौबहिनी गाउँपालिकाको आ.व. २०८०।०८१ को

बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

प्रस्तुत कर्ता

दिल बहादुर थापा

अध्यक्ष

२०८०।०२।२५ गते रोज ५ शुभम ॥

यस गरिमामय गाउँ सभाका सदस्य ज्यूहरु नेपालको संविधान, २०७२ बमोजिम गठित नौबहिनी गाउँपालिकाको गाउँ सभामा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय गाउँसभामा प्रस्तुत गर्न पाउदाँ मलाई खुशी लागेको छ । यस अवसरमा नेपालको संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्रका लागि नेपाली जनताले गरेको विभिन्न ऐतिहासिक जनआन्दोलनहरु स्मरण गर्न चाहान्छु । विभिन्न आन्दोलनको क्रममा आफ्नो ज्यानको आहुति दिने सम्पूर्ण महान शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु । परिवर्तनका लागि साहादत प्राप्त गर्नुहुने शहीदहरुको त्याग र बलिदानलाई उच्च सम्मान गर्दछु ।

संघिय प्रणालीले आर्थिक समृद्धी र लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको आभास दिलाउने ढोका खुलाएको छ । भौगोलिक विकटता एवं जातीय विविधता तथा गरिवी र पछ्यौटेपनलाई आत्मसात गर्दै प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तयार गरीएको छ । हाल हामी माझ जनताका तत्कालीन समस्या समाधान गर्नुपर्ने कार्यभार छदैछ भने अर्कोतिर गाउँपालिकाको दीर्घकालीन योजना तर्जुमालाई कार्यान्वयनमा लैजानु पर्ने आवश्यकता समेतलाई मध्यनजर गरी यो नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

यस सभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म नौबहिनी गाउँपालिकामा हालै निर्माण भएको आवधिक योजनाको दिर्घकालिन सोच लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूप **“सभ्य, समृद्ध र सुखि नौबहिनी”** भन्ने मुख्य नारालाई आत्मसाथ गर्न आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को लागि क्षेत्रगत उपक्षेत्रगत रुपमा देहाय बमोजिमको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।

सामाजिक विकास

शिक्षा तथा खेलकुद

१. शिक्षा गाउँ विकासको मेरुदण्ड हो भन्ने विषयलाई गम्भीरताका साथ अवलम्बन गर्दै “सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक र भौतिक सुधार, बालबालिका विद्यालय प्रवेशको पहिलो आधार” भन्ने नाराका साथ समग्र शिक्षा प्रणालीको सुधारमा लागि स्पष्ट दृष्टिकोण र प्रतिबद्धताका साथ अगाडि बढाइनेछ ।
२. एक वडा एक माध्यामिक विद्यालयको अवधारणा विकास गरिनेछ । नौबहिनी गापा स्थित श्री गंगा मा.वी बहानेलाई नमुना विद्यालयको रुपमा विकास गरी क्याम्पस स्थापनाको लागी पहल गरिने छ। सामुदायिक विद्यालयहरुको भवन, फिल्ड निर्माणको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।
३. पालिकाका विद्यालयमा अध्यापन गराउने उत्कृष्ट प्रध्यानध्यापक, विषयगत शिक्षकहरु मध्ये उत्कृष्ट पठन पाठन गराउने शिक्षक तथा विद्यालयलाई पुरस्कार वितरण गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४. सामुदायिक विद्यालयमा गाउँसरकारसंग अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम लागु गरिने छ । शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न पालिकाभित्रका सामुदायीक विद्यालयहरुमा कार्यरत शिक्षकहरुलाई आवश्यक तालिमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

५. गाउँपालिकाको विद्यालयहरूलाई क्रमशः नमुना विद्यालयको रूपमा विकास गरी शैक्षिक गुणस्तर प्रवर्द्धन गर्न एक-एक वटा विद्यालय छनौट गरी पूर्वाधार निर्माण, पुस्तकालय, कम्प्यूटर शिक्षक तालिम लगायत व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।

६. शैक्षिक गुणस्तर बृद्धिको लागि गाउँपालिका स्तरमा दरबन्दी मिलान गरी विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षण अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयमा यस पालिकाबाट प्रदान गर्दै आएको गाउँपालिका अनुदान शिक्षकलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

७. आगामी आर्थिक वर्ष देखि गाउँपालिका क्षेत्र रहेका गरिव विपन्न तथा असाय बालबालिकाको पहिचान गरी कक्षा १२ सम्म पठनपाठन गराउन आवश्यक पहल गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गरी एम.वि.एस.मा छात्रवृत्तिको कोटामा नाम निकाल्ने विद्यार्थीहरूको लागि छात्रावृद्धिको व्यावस्था मिलाइनेछ ।

८. भवनेमा रहेको निर्माणाधिन खेलमैदानको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । खेलकुद क्षेत्रको विकास र विस्तारको लागि खेलकुद संरचना निर्माण तथा खेलकुद प्रतियोगिता गरिनेछ । एक वडा एक खेलकुद मैदान तथा भिष्मक र गौमुखी गाउँपालिकासंग साभेदारी गरी दिहाल्लाचौरमा रहेको खेलकुद मैदानलाई रंगशालाको रूपमा विस्तार तथा विकास गर्न पहल गरिनेछ ।

९. आगामी आर्थिक वर्ष देखि कक्षा ८ सम्म स्थानीय पाठ्यक्रम लागु गरिनेछ । माध्यमिक विद्यालयमा योग शिक्षा कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ । आगामी आर्थिक वर्षभित्र आधारभुत तह र माध्यमिक तहमा विद्युतिय हाजिरी संचालनमा ल्याइनेछ ।

१०. विद्यालयहरूमा शैक्षिक गुणस्तरलाई बृद्धि गर्नका कार्यविधि बनाई अन्तरविद्यालय स्तरीय सरुवा तथा प्रधानध्यापक हेरफेर गरिने प्रकृया अगाडी बढाइनेछ । आगामी आर्थिक वर्षदेखि प्रत्येक चौमासिक रूपमा जनप्रतिनिधि, प्रधानध्यापक, व्यवस्थापन समिति बीच अध्यक्षसंग विद्यालय कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।

११. सामुदायीक विद्यालयमा अध्यापन गराउने महिला शिक्षक सुत्केरी भइ विदामा बस्दा विद्यार्थीहरूको पठनपाठनको लागि बैकल्पिक व्यावस्था मिलाइनेछ । पढ्दै कमाउँदै शिक्षा कार्यक्रमलाई संभाव्यता अध्ययन गरी अगाडी बढाइने छ । कक्षा ९ देखि १२ सम्मको प्राविधिक शिक्षाको सम्भाव्यता अध्ययन गरी अगाडी बढाइनेछ ।

१२. आधारभुत तह अन्तरगत कक्षा १ देखि ३ सम्मका बालबालिकाहरूको सिकाइ उपलब्धीलाई गुणात्मक रूपमा अभिवृद्धि गर्न विद्यालयको कक्षा कोठाभित्र चित्र निर्माण तथा भित्तेलेखन कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

स्वास्थ्य

१. गाउँपालिकामा पन्ध्र शैयाका अस्पताल निर्माणको लागी आवश्यक पहल गरिनेछ । आगामी आर्थिक वर्षमा पालिकाको स्वास्थ्य नीति निर्माण गरिनेछ ।
२. सामुदायीक स्वास्थ्य इकाई बाहानेबाट आगामी आर्थिक वर्ष देखी रेविज विरुद्ध खोप निशुल्क उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३. प्रसुति केन्द्रमा आएका गर्भवति महिला तथा सुत्केरीहरुलाई स्वास्थ्य संस्थाबाट जिल्ला अस्पतालमा रिफर गर्दा लाग्ने एम्बुलेन्स शुल्क निशुल्क प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । हरेक टोलमा आवश्यकता पहिचान गरी स्टेचरको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४. आगामी ४ वर्षभित्रमा पूर्ण सस्थागत सुत्केरी युक्त गाउँपालिका सुनिश्चित गरिनेछ । विद्यमान अवस्थामा रहेको कुपोषणलाई न्यूनिकरण गर्न विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । पूर्ण खोप अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५. हाल संचालनमा रहेको ग्रामिण भिडियो एक्सरे सेवालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ । स्वास्थ्य सस्थामा सुत्केरी हुने आमाहरुको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन उपाध्यक्ष कोशेली कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
६. स्वास्थ्य क्षेत्रमा निशुल्क औषधी वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । हाल बाहाने स्वास्थ्य इकाईमा संचालनमा रहेको प्रयोगशालालाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ । आगामी आर्थिक वर्ष भित्र वडा नं. ३ सारीवाडमा बर्थिङ सेण्टर संचालनमा ल्याइनेछ भने वडा नं. ७ मा बर्थिङ सेन्टर भवन बनाउन पहल गरिनेछ ।
७. स्वास्थ्यका विभिन्न सेवाहरु प्रतिकारात्मक सेवा, प्रवर्दनात्मक सेवा, उपचारात्मक सेवा, लगायतका सेवाहरु थप प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ।
८. स्वास्थ्य चौकी, खोप क्लिनिक भवन, निर्माणका लागि जग्गा ब्यवस्थापन गरी भवनहरु निर्माण गरिदै लगिनेछ । कुनै पनि सार्वजनिक भवन निर्माण गर्नका लागि जग्गाको मापदण्ड पुगेमा मात्र भवन निर्माणमा बजेटको व्यावस्था गरिनेछ ।
९. सुरक्षित मातृत्व कोष मार्फत नवजात शिशु, सुत्केरी आमा लगाएतका वर्गहरुको उत्थानको निमित्त थप बजेट विनियोजन गरी प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१०. नागरिकहरुलाई स्वाथ्य विमामा आवद्ध गर्न विभिन्न चेतनामुलक कार्यक्रम मार्फत प्रभावकारी बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ । स्वास्थ्य आमा समुहलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

आयुर्वेद

१. योग तथा स्वस्थ जीवन कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ । पूर्वकर्म तथा पञ्चकर्म कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ । पायल्स र फिस्टुला रोगको निशूलक रुपमा उपचार गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२. परम्परागत स्वास्थ्य कर्महरुको सुचिकरण गरी उचित तालिमको व्यवस्था मिलाइनेछ । आयुर्वेदिक गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रमलाई संचालनमा ल्याइनेछ ।

आर्थिक विकास

कृषि तथा पशुपंक्षी विकास

१. रैथाने वालीहरु कोदो, मकै, भट्टमास, गहुँ, जौ, मार्सि धान, फापर जस्ता स्थानिय रुपमा उत्पादित खाद्यबस्तुको संरक्षण र प्रवद्धन गर्नका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ । विद्यालयमा हाल संचालनमा रहेको दिवा खाजा कार्यक्रमलाई स्थानीय खाद्य बस्तुको उपयोग बढाउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२. एक वडा एक कृषि पकेट क्षेत्रको अवधारणा अगाडी बढाइनेछ । वडा नं. १ मा आलु र रायो खेति, वडा नं. २ अदवा खेति, वडा नं. ३ कोदो खेति, वडा नं. ४ अलैची खेति, वडा नं. ५ मकै खेति, वडा नं. ६ सुन्तुला र चौमासिक सिमी खेति, वडा नं. ७ सुन्तुला, टिमुर खेति र वडा नं. ८ टिमुर खेति गरिनेछ । साथै वेमौसमी तरकारी खेति प्रणालीलाई अगाडी बढाइनेछ ।
३. किसानद्वारा उत्पादित खाद्य वालीहरुको संरक्षण गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ । उत्पादनको आधारमा हाटबजार स्थापना गरिनेछ । कृषिमा आधुनिकरण ल्याउनको लागि यान्त्रीक उपकरण कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
४. सिंचाई प्रणाली आसपासका जग्गाहरु बाँझो राख्न नपाउने व्यवस्थालाई कार्ययोजना सहित कार्यान्वयनमा लगिनेछ । खाली जमिनमा केरा, मकै, घाँस, फूल, नर्सरी संचालन लगायतका कृषिजन्य क्रियाकलाप संचालनका लागि प्रोत्साहित गरिनेछ ।
५. “माछा उत्पादनमा आत्मनिर्भर” पालिका घोषणाको लागि माछा पोखरी निर्माण लागतको निश्चित प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराउनुका साथै माछा पालनमा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।

६. व्यवसायिक रुपमा काम गर्ने किसानलाई पालिकाको सम्मान सबै किसानलाई उत्पादनमा आधारित अनुदान नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

७. शसर्त अनुदानबाट प्राप्त रकमको अतिरिक्त कृषि तथा पशु विकासको लागि सिंचाई व्यवसायिक कृषि तथा पशु फर्म विकास लगायतमा आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।

८. प्रत्येक वडाबाट नमुना कृषक छनौट गरी व्यवसायीक खेती र पशु पालनको लागि नमूना कृषक फर्म विकास गर्न अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।

९. किसान सँग गाउँ सरकार कार्यक्रमलाई व्यवहारिक र वैज्ञानिक बनाई उत्पादन संग जोड्दै लगिनेछ । उत्कृष्ट कार्य गर्ने किसानलाई उचित पुरस्कारको समेत व्यवस्था गरिनेछ ।

१०. नौबहिनी गाउँपालिकाका कृषकले उत्पादन गरेका वस्तुहरुको संरक्षण र उचित भण्डारण गर्नको लागी आगामी दिनमा चिस्यान केन्द्र निर्माणलाई अगाडी बढाइनेछ ।

११) माटो परिक्षणको कार्यक्रम गरिनेछ । सिचाइ अपुग भएको स्थानमा सिचाइ निर्माणको व्यवस्था मिलाइनेछ । उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइनेछ ।

१२) कृषि र संकलनकेन्द्र बीचको समन्वयमा कृषि बजारीकरणमा सहयोग गर्न रैथाने बाली खरिद गर्ने कार्यक्रमको प्रवन्ध मिलाइने छ । उत्कृष्ट कृषकलाई पुरस्कार गर्ने कार्यक्रम गर्नुका साथै कृषक अध्ययन अवलोकन भ्रमण गरिनेछ ।

१३ स्थानीय जातको कुखुरा प्रवद्धन, बाख्रा प्रवद्धन, बंगुर प्रवद्धन, व्यवसायीक रुपमा भैसी प्रवद्धन, माछा पालन कार्यक्रम ल्याइनेछ । अण्डामा आत्मनिर्भर गाउँपालिका बनाउन विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

१४) पशु विमा कार्यक्रमलाई प्रवद्धन गर्नका लागि सचेतामूलक कार्यक्रम गरिनेछ । सुत्केरी दुग्धजन्य पशुको विमा गरेमा सुत्केरी प्रोत्साहन अनुदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

१५) वार्षिक कम्तिमा २०० केजी खसी बोका उत्पादन गर्न सक्ने कृषकलाई नीति तथा कार्यविधि बनाइ प्रतिकेजी रु. ८० का दरले अनुदान प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

उद्यम विकास, सहकारी, रोजगार र बाणिज्य

१. म पनि उद्यमी बन्न सक्छु कार्यक्रम मार्फत स्थानीय श्रोतसाधनमा आधारित ढाकाजन्य व्यवसायलाई प्रविधिमैत्री बनाउदै लगिनेछ । साथै आगामी आर्थिक वर्षदेखि खादा उत्पादनमा पालिकालाई आत्मनिर्भर बनाइनेछ । विभिन्न कार्यक्रमहरु जस्तै होजियारी, डलकुशन, बुटिक, डोको, नाडलो जस्ता कार्यक्रमलाई थप प्रविधि भित्राइ व्यावसायिकमूलक बनाइनेछ ।
२. स्थानीय रुपमा रहेको सालको पात मार्फत दुना टपरीको व्यावसायीक रुपमा निर्माण गरी डिस्पोजल पलाष्टिकजन्य सामग्री मुक्त पालिका घोषणा गरिनेछ ।
३. पालिका भित्ररहेका विभिन्न खानीहरुको अध्ययन अवलोकन गरी उत्खननमा जोड दिइनेछ । परम्परादेखी गर्दै आएको काठको भाडा निर्माण, विभिन्न हस्तकला निर्माण, परम्परागत सिपमा आधारित आरन उद्योग जस्ता कार्यलाई संरक्षण र प्रवद्धन गरिनेछ ।
४. बैदेशीक रोजगारमा जाने युवाहरुलाई लक्षित गरेर शिपमुलक र प्राविधिक ज्ञान सम्बन्धी तालिमको व्यावस्था गरिनेछ । साथै वैदेशीक रोजगारीमा रहेको व्यक्तिहरुको परिवारलाई विप्रेषण वित्तिय साक्षरता कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
६. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्दै कार्यान्वयन गरिनेछ । रोजगार कार्यक्रममा छनौटमा नपरेका वेरोजगार व्यक्तिहरुलाई पालिकाबाट कार्यान्वयन हुने विभिन्न योजना मार्फत रोजगार दिइने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६. स्थानीय स्तरमा उत्पादित खाध्यान्नबाट संचालित हुने साना उद्योगहरुलाई व्याज अनुदानको कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
७. पालिकाभित्र क्रियाशिल भएका सहकारीहरुलाई व्यवस्थापन गर्न कोपोमिस तालिम संचालन गरिनेछ । पालिका स्तरिय सुपथ मुल्यमा सहकारी निर्माण कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
८. पालिकाभित्र उत्पादित आलुबाट आलु चिप्स उद्योग स्थापना गरी खपत गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ । सम्भाव्यता अध्ययन गरी खानेपानी उद्योग निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

पर्यटन

१. नौबहिनीको स्याउलीवाड, खलेसवाड हुदै कोठीभिर जोड्ने क्षेत्रलाई नौबहिनीको प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यको रुपमा विकास गरिनेछ । नौबहिनी मन्दिर, माक्रे मन्दिर, बाहुनपोल्ने क्षेत्र, कटबराह ताल, लुप्लुङ्ग बराह क्षेत्र, लुङ्गको मस्थधाम खवाङ्गको बराहथान, तिनचुले भुलेनी क्षेत्र, त्रिकुटा मन्दिर जस्ता पर्यटकीय स्थलहरुको विकास र प्रवद्धन गर्दै लगिनेछ । पर्यटकीय स्थलहरुको प्रचार प्रसारमा जोड दिइनेछ । पर्यटन विकासको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।
२. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पहिचान भएका र हुन बाकी रहेका पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान गरी आवश्यक पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ । भवने क्षेत्रलाई औधोगिक ग्रामको रुपमा विकास गर्दै लगिनेछ । साथै आगामी आर्थिक वर्ष देखी भु-उपयोग नितिलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास

१. अन्तरप्रदेश जोड्ने सडकको रुपमा बहाने खवाङ्ग स्याउलीवाड निसी वाग्लुङ्ग सडक खण्डलाई नौबहिनीको मुख्य गौरवको आयोजनाको रुपमा संघ र प्रदेश सरकारसंग साभेदारी मार्फत अगाडी बढाइनेछ ।
२. अन्तरजिल्ला र पालिका जोड्ने सडकहरु बहाने डाम्प्री रोल्पा सडक, बल्लेखोला मैरामारे रोल्पा सडक, बहाने लुङ तुषरा सडक, बाहाने लिघा फाउनेपोखरी सडक, बाहाने खवाङ्ग देउराली डाडाकटेरी भाक्रीढुगां सडक र खोलीगाउँ लुप्लुङ्ग फोप्ली मैरामारे रोल्पा सडकलाई पालिकाको मुख्य सडकको रुपमा विकास गर्दै लगिनेछ ।
३. पालिकाबाट प्रत्येक वडा कार्यलयहरुमा जोड्ने सडकहरुलाई स्तरउन्नति गर्दै बाट्टै महिना संचालनमा ल्याइनेछ ।
४. गाउँपालिकाको आवधिक योजनाले निर्दिष्ट गरे बमोजिम पूर्वाधार निर्माणको क्षेत्रमा प्राथमिकताको आधारमा वार्षिक रुपमा रकम विनियोजन गर्ने नीति लिइने छ ।
५. पन्ध्र सैयाको अस्पताल र बहुउद्देशीय सभाहल भवनको लागि संघ र प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरी निर्माण गरीनेछ । आ. व. २०८१।०८२ भित्र बाँकी रहेका वडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण गरिनेछ भने विद्यार्थी सख्याको आधारमा कक्षाकोठा अपुग रहेका विद्यालयको पहिचान गरी विद्यालय भवनको निर्माण कार्य क्रमश अगाडी बढाइनेछ ।
६. आगामी ५ वर्ष भित्रमा पालिका भित्रका सबै वडाका बस्तीहरुमा ग्रामीण सडक सञ्जालसंग जोड्ने व्यवस्था मिलाउनुका साथै स्तरउन्नती गरिनेछ ।
७. उच्च जोखिममा रहेका बस्तीहरुको पहिचान गरी सुरक्षित आवास कार्यक्रम मार्फत स्थानान्तरण गरिनेछ भने पालिकाको बजार क्षेत्र र मुख्य सडक क्षेत्रमा निर्माण हुने नयाँ घरहरु बनाउदा सडक मापदण्ड तथा भवन आचारसहिता लागु गरिनेछ । साथै पूर्वाधार विकास गर्दा लैगिक तथा दिगो विकासको अवधारणालाई अवलम्बन गरिनेछ ।
८. पालिका भित्र रहेका सडकहरुमा पक्की पुल बनाउने ठाउँको पहिचान गरी निर्माण कार्यलाई पहल गरिनेछ भने भोलेज्जे पुल आवश्यकता रहेको ठाउँको पहिचान गरि पहल कदमी गरिनेछ। निर्माण भई सञ्चालनमा रहेका पुलहरुको मर्मत संभार व्यवस्था गरिनेछ ।
९. अन्तरपालिका समन्वय गरेर गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद मैदानको निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

१०. बहाने बजार नजिकमा निर्माण भइरहेको बसपार्कलाई संचालनमा ल्याउन विशेष पहल गरिनेछ । कृषि उत्पादन संकलन तथा बजारीकरणको लागि पालिका स्तरीय हाटबजार पूर्वाधार निर्माण कार्य अगाडी बढाइने छ ।

११. निर्माण प्रक्रियामा रहेको नौबहिनी ४ खवाङ्गमा विद्युत सब-स्टेसनको निर्माण कार्यलाई सम्पन्न गर्न पहल गरिनेछ । विद्युतिकरण नभएका स्थानहरूमा यथाशिघ्र विद्युतीकरण गर्न पहल गरिनेछ । साथै यस पालिका क्षेत्रभित्र साना जलविद्युत आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।

१२. भौतिक पूर्वाधारको कार्यलाई दिगो एवम् गुणस्तरीय बनाउन आगामी आर्थिक वर्ष देखि **Design software and lab test equipment** मार्फत व्यवस्थित गरिनेछ । निर्माण कार्यलाई दिगो र गुणस्तरीय बनाउनको लागि निर्माण कार्यमा संलग्न व्यक्तिलाई उचित तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

१३. पूर्वाधार निर्माण कार्यमा उपभोक्ता मार्फत संचालन हुने योजनाहरूको हकमा स्थानिय पूर्वाधार निर्माण कार्यविधि बनाइ कार्यान्वयन गरिनेछ । सार्वजनिक सेवा प्रवाह निकायहरूमा प्रविधिको उपयोग बढाइ सेवा प्रवाहलाई समयानुकूल बनाउन प्रविधिजन्य पूर्वाधार निर्माण गर्न विषेश जोड दिइनेछ ।

१४. आयोजनाहरूको अनुगमन प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

समावेशीकरण र सामाजिक न्याय

१. समाजमा पछाडि परेका दलित, जनजाति, अपाङ्ग, बृद्ध, महिला लगायत वर्गहरूलाई विकासको मूल प्रवाहमा ल्याउन लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसरी सञ्चालन गरिने कार्यक्रमको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।

२. विकासका दृष्टिकोणले पछाडि परेका वर्ग समुदायहरूको जीवनस्तर सुधार गर्न उचित आय आर्जन एवम् नव प्रवृद्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको कार्य क्षमताको आधारमा सम्मान र सहयोग गरिनेछ ।

३. पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधामा कुनै प्रकारको विभेद र अन्याय गरिने छैन । स्रोत साधनको समानुपातिक वितरण गरिनेछ । हाल बडा कार्यालयबाट वितरण गर्दै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई थप व्यावस्थित बनाउदै निरन्तरता दिइनेछ । जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।

४. आगामी ४ वर्षभित्रमा बालविवाहलाई शुन्यमा झार्नेछ । यसको लागि सम्पूर्ण अभिभावक विद्यालय र बालबालिकासंग विशेष कार्यक्रम संचालन गरि अभियानकै रुपमा ल्याइनेछ । असहाय विपन्न बालबालिकाको पहिचान गरि शिक्षा र स्वास्थ्यको सुनिश्चिता गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।

५. दलित, महिला अपाङ्गता जनजाति तथा पिछडिएका वर्गलाई मूल प्रवाहीकरण गर्न विशेष सिपमुलक कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।

६. बालबालिका, सुत्केरी महिला लगायतका लक्षित वर्गहरूको लागि कुपोषणबाट जोगाउन पोषण संवेदनशील कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

७. पालिका मातहतका शाखा, स्वास्थ्य चौकी, वडा कार्यलय, विद्यालयहरुबाट गरिने कार्यक्रमहरुमा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने शाखा, स्वास्थ्य चौकी, वडा कार्यलय, विद्यालयहरु मध्येबाट प्रोत्साहन स्वरूप पुरस्कृत गर्ने कार्यक्रम गरिनेछ ।

साहित्य, कला र संस्कृति

१) पालिका स्तरीय भाषा, कला संस्कृति सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई व्यवस्थित गर्नको लागि आवश्यक संस्थागत व्यवस्था गरी उक्त संस्थाको समन्वयमा प्रवर्द्धनात्मक क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ । आगामी आर्थिक वर्षमा कला संस्कृति तथा मौलिक भेषभुषाको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न उद्योग वाणिज्यसंग सहकार्य गरी साँस्कृतिक महोत्सव संचालनमा ल्याइनेछ ।

२. मौलिक सिर्जनाका माध्यमद्वारा समाजका उपयोगी कृतिहरुको संरक्षण, विद्वानहरुको सम्मान र साहित्यिक गतिविधिहरुको प्रवर्द्धन गरिनेछ । समाजमा विद्यमान छाडा संस्कृतिको निरुत्साहित गर्दै मौलिक, हितकारी साँस्कृतिक मूल्यमान्यताको विकासका लागि विविध कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

३. पालिका भित्रका उत्कृष्ट कलाकारहरु पुरस्कृत गर्ने, कलाको संरक्षण गर्ने लगायतका कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ । गाउँपालिका भित्र लुकेर रहेका प्रतिभाहरुको पहिचानको लागि विभिन्न प्रकारका मैत्रीपूर्ण प्रतिस्पर्धा गरी कला, साहित्य र सृजनाको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिनेछ ।

४. परम्परागत रुपमा चल्दै आएका तर हाल लोपोन्मुख रुपमा रहेका विभिन्न पुरातात्विक सम्पदाहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धनको लागि पुरातात्विक संग्राहलय स्थापना गरिने छ ।

खानेपानी सिंचाई तथा सरसफाई

१. पालिकाकाभित्रका सुख्खा वा सिंचाई विहिन स्थानमा आवश्यकताको आधारमा सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२. गाउँपालिकाको सम्पूर्ण वस्तीहरुमा सुरक्षित खानेपानीको व्यवस्था गरी एक घर एक धाराको सुनिश्चितता गरिनेछ । गाउँपालिकाको केन्द्रमा रहेको बाहाने बजार क्षेत्रमा दिगो खानेपानी निर्माणको लागि बृहत खानेपानी आयोजना सञ्चालन गरिने छ ।

३. खानेपानिका मुहानहरुको पहिचान गरी ती क्षेत्रहरुको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्दै लगिनेछ । खानेपानी योजनाहरुको दिगो उपयोग एवं संरक्षण गर्न उपभोक्तालाई आवश्यक तालिम प्रदान गरिनेछ । वस्तीस्तरमा सरसफाई योजना लागु गरिनेछ ।

वातावरण संरक्षण ,फोहरमैला व्यवस्थापन एवं प्रकोप व्यवस्थापन

१. बाढी पहिरोबाट जोखिममा रहेका क्षेत्रहरुको पहिचान भएका, त्यस्तो स्थानमा रहेका वस्तीहरुलाई पुनस्थापना साथै वस्ती स्थानान्तरण गर्ने योजना निर्माण गरिनेछ ।

२. तयार भएको प्रकोप प्रतिकार्य योजनालाई अध्यावधिक गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । प्रकोपमा क्षति व्यहोर्ने घर परिवारलाई राहत उपलब्ध गराउन तयार भएको मापदण्ड अनुसार राहत तथा पुनस्थापनाको कार्यक्रमलाई निरन्तरता गरिनेछ ।

३. बाढी पहिरो नियन्त्रण गर्न वृक्षारोपण लगायतका कार्यलाई व्यवस्थित बनाइने छ ।

४. विपद् तथा प्रकोप व्यवस्थापनको लागि छुट्टै गाउँपालिका स्तरीय विपद् तथा प्रकोप व्यवस्थापन समिति गठन गरि दैवि प्रकोप कोषमा आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ । साथै प्रत्येक वडा स्तरमा विपद् तथा प्रकोप व्यवस्थापन समिती गठन गरीनेछ । त्यस्ता समितिहरूलाई विपद् प्रतिकार्यसंग जुध्न सक्ने तालिम तथा सामाग्री प्रदान गरि सकृय बनाइनेछ ।

५. आपतकालीन विपद् जोखिमबाट सचेत हुनका लागि मौसम पूर्वानुमान गर्ने सुचना संयन्त्र विकास गरीनेछ ।

६. स्वच्छ नौबहिनी हराभरा नौबहिनी भन्ने नाराका साथ यस पालिकालाई GREENERY AREA को रुपमा विकास गर्दै लगिने छ । वातावरण संरक्षण र जैविक विविधताको संरक्षणको लागी विशेष पहल गरिनेछ ।

७. खाली रहेको वन क्षेत्रमा वन कार्यालयसंग समन्वय गरी उपयोगी विरुवाहरूको वृक्षारोपण गरिनेछ । वनसंग समन्वय गरी जडीबुटी लगायत नगदेवाली उत्पादन गर्न वनको संरक्षण गर्दै त्यस्तो वनक्षेत्र उपभोग गरिनेछ ।

८. गाउँपालिकाको विभिन्न बजार ईलाकाहरूमा उत्पादन हुने फोहोरलाई उपर्युक्त ढंगले व्यवस्थापन गर्न ल्याण्डफिल्ड साइड निर्माणका साथै फोहोरलाई घरबाटै कुहिने र नकुहिने गरी जैविक र अजैविक फोहोरको रुपमा अनिवार्य रुपमा छुट्याउने व्यवस्थालाई कडाइका साथ लागु गरिनेछ । कुहीने फोहोरलाई अर्गानिक मलको रुपमा उत्पादन गरिनेछ ।

९. नदी कटान नियन्त्रण गर्न नदी किनारहरूमा बाँस लगायत उपयोगी विरुवाहरू लगाउने, जोखिममा रहेका बस्तीहरूलाई पहिरो नियन्त्रण गर्न आवश्यक तारजालीको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१०. वन डिभिजन कार्यालयसंग सहकार्य गरेर बन्त्यजन्तु चोरी निकासीलाई निषेध गरिने निति कडाईका साथ अवलम्बन गरिने छ ।

११. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सामुदायीक वनहरूमा जडिबुटी सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन गरी जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्ने कार्य अगाडी बढाइनेछ ।

१२. गाउँपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण स्थानहरूको मुल पहिचान गरी संरक्षण गरिनेछ । साथै जोखिममा रहेका मुलहरूको पहिचान गरी रिचार्ज पोखरी निर्माण गरिनेछ ।

१३. विकास निर्माणका गतिविधिहरू संचालन गर्दा जैविक विविधता, पारिस्थितिक पद्धति एवम वातावरण सन्तुलन कायम हुने गरी अगाडी बढाइनेछ ।

१४. जलवायु परिवर्तनबाट सिर्जित असरहरुलाई न्युनिकरण गर्न स्थानीय रुपमा जलवायु अनुकुलन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । कुलाखोला सामुदायीक बन उपभोक्ता समिति र बन डिभिजन कार्यलयसंगको सहकार्यमा नर्सरी स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

वित्तिय व्यावस्थापन

१. चालु आर्थिक वर्षसम्म फछ्यौट गर्न बाँकी रहेको बेरजुलाई कमशः फछ्यौट गर्दै लगिनेछ ।
२. हरेक मासिक रुपमा आय व्यय विवरण सम्बन्धित निकायमा पेश गरिनेछ । साथै वेभसाइट मार्फत अध्यावधिक गरिनेछ । राजस्व प्रशासनलाई थप प्रभावकारी बनाइ दर भन्दा दायरा विस्तार गर्नमा पहल गरिनेछ ।
३. उपभोक्ता समिती मार्फत हुने योजनाहरु जेष्ठ मसान्तसम्ममा भुक्तानी दिने व्यावस्था मिलाइनेछ ।
४. सवैप्रकारका भुक्तानीहरु अनलाइन प्रणाली मार्फत भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाइनेछ । चेकलेस कारोवारको अवधारणा अगाडी बढाउदै लागु गरिनेछ ।
५. हाल वडा कार्यालयबाट कार्यान्वयन भएका सवै प्रकारका कर राजस्व प्रणालीलाई पालिकाको प्रशासकीय भवनबाट पनि कर राजस्व तिर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

सहकार्य र समन्वय

विकास निर्माणका साझा गतिविधिहरुमा छिमेकी पालिकाहरु साथै अन्य क्षेत्रहरुमा विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था एवम निजी क्षेत्रसंग सहकार्य र समन्वय गरि अगाडी बढाइनेछ ।

सूचना प्रविधि सेवा प्रवाह र सुशासन

१. “म भ्रष्टाचार गर्दैन, म भ्रष्टाचार हुन दिन्न, म देश र जनताको लागि इमानदार भएर काम गर्ने प्रतिज्ञा गर्दछु” भन्ने विषय हरेक कर्मचारीको आफ्नो कार्यक्षमता सबैले देख्ने गरी राख्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२. राजश्व चुहावटलाई व्यवस्थित, वैज्ञानिक र पारदर्शिता कायम गर्न हाल संचालनमा रहेको RMIS प्रणालीलाई अध्यावधिक तथा निरन्तरता दिइनेछ ।
३. चौमासिक र वार्षिक रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई तथा सामाजिक परीक्षण जस्ता कार्यक्रमलाई नियमित गरिनेछ । प्रशासकीय भवनमा सि.सि.टि.भी. क्यामरा मार्फत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले हरेक कर्मचारीको कार्यक्षमता हुने सेवाप्रवाहको अवस्था हेर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै कार्यलयबाट हुने हरेक प्रकारको सेवाहरु डिजिटल डिस्पेले मार्फत सूचना प्रवाह गरिनेछ ।
४. कार्यसम्पादनको आधारमा वार्षिक तथा मासिक रुपमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने कर्मचारीहरुलाई पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ । त्यसको लागी एक पुरस्कार समिति गठन गरिनेछ । साथै हरेक महिना कर्मचारीहरुको कार्यसम्पादन मूल्यांकन कार्ड बनाइ लागु गरिनेछ ।

५. कार्यालयको अभिलेख प्रणालीलाई डिजिटलाईजेसन गर्दै लगिने छ । कर्मचारिहरुको क्षमता विकास गर्न उचित तालिम तथा अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था गरिनेछ ।

६. प्रत्येक वडा कार्यालयहरुबाट अनलाइन सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउदै क्रमश अगाडी बढाइनेछ ।

७. कार्यालयको WEBSITE मार्फत गाउँपालिकाको नीति, नियम कार्यक्रम एवं सम्पूर्ण आयव्यय विवरण सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । आगामी आर्थिक वर्ष देखी दर्ता चलायी प्रणालीलाई अटोमेशन प्रणालीमा रुपान्तरण गरिनेछ ।

८. उपभोक्ता समितिबाट संचालन हुने योजनाहरुको हकमा १० प्रतिशत जनश्रमदान गर्ने कार्यलाई थप कडाइका साथ अगाडी बढाइनेछ । उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन हुने योजनाहरुमा हुने व्यवस्थापन खर्चलाई नीति बनाइ कार्यन्वयन गरिनेछ ।

९. हाल अभ्यास भइरहेको समानुपातिक वडागत बजेट शिलिङ्ग प्रणालीलाई आवश्यकता र औचित्यको आधारमा बजेट विनियोजन गर्ने प्रणाली अवलम्बन गरिनेछ ।

१०. आर्थिक वर्षको शुरुवातमै अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबीच तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र कर्मचारीहरुबीच कार्यसम्पादन करार सम्झौता गरिने व्यावस्था मिलाइनेछ ।

यस सभाका सदस्यज्यूहरु,

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्न सहयोग गर्नुहुने उपाध्यक्षज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, समितिका संयोजक एवम सदस्य ज्यूहरु, वडा अध्यक्ष एवं कार्यपालिका सदस्य ज्यूहरु ,वडा सदस्य तथा अन्य कर्मचारीहरुमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दै प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम लागु भई नौबहिनी गाउँपालिकाको समृद्धिको सपना साकार हुने विश्वास लिएको छु ।

“सभ्य, समृद्ध र सुखी नौबहिनी”

धन्यवाद!!!

दिल बहादुर थापा

अध्यक्ष

नौबहिनी गाउँपालिका बाहाने, प्यूठान ।

